Redacțiunea, Administrațiunea
Tipografia:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ, Manuscripte nu se retrimitŭ!

Birourile de anunciurĭ:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mesei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețulŭ inserțiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoielă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta" iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șese lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 104. Brașovŭ, Mercurĭ, 11 (23) Maiu 1888.

Brașovŭ, 10 Maiu. st. v. 1888.

„Décă la alegerile de pănă „acum amŭ doveditŭ că suntemŭ „la înălțimea chemărei nóstre; „décă prin ținuta nóstră amŭ făcutŭ, ca toțĭ Românii din patriă „să privéscă cu fală la noi: atuncĭ „cu atâtŭ mai vêrtosŭ trebue sĕ „ne încordămŭ acum tóte puterile nóstre, ca sĕ dovedimŭ și de „astă dată în fața lumii că ne iubimŭ patria, că apĕrămŭ cu totă „resoluția adevĕratele ei interese, „că ne scimŭ prețui ca patrioțĭ „și ca Românĭ adevĕrațĭ, că păstrându-ne individualitatea nóstră „națională, nisuimŭ din tótă inima „a trăi în pace și în bună înțelegere cu toțĭ concetățenii din „dulcea nóstră patriă".

Cu aceste cuvinte se adreséză comitetulŭ electoralŭ către alegĕtorii românĭ din cerculŭ de alegere alŭ Caransebeșului în apelulŭ sĕu, ce l'amŭ publicatŭ în numĕrulŭ de erĭ și prin care'i învită a lua parte la a treia alegere de deputatŭ dietalŭ, ce se va face Sâmbătă în 14 (26) Maiu.

În adevĕrŭ, cu justă mândriă póte privi comitetulŭ electoralŭ românŭ din Caransebeșŭ la măretulŭ esemplu de adevĕrată solidaritate, ce l'au datŭ Caransebeșenii la cele două alegerĭ de mai 'nainte, și are dreptate când ḑice, că toțĭ Românii privescŭ cu falã la dênșii.

Nu mai puținŭ justă este dorința esprimată în apelŭ, ca alegĕtorii Caransebeșenĭ sĕ dovedéscă și de rêndulŭ acesta, că'șĭ iubesc patria, că sciu sĕ'șĭ apere adevĕratele lorŭ interese și sĕ se prețuéscă pe sine,

Dér pe lângă acestea li-se mai cere Caransebeșenilorŭ cu dreptŭ cuvêntŭ încă unŭ lucru, celŭ mai de căpeteniă în raporturile Românilorŭ cu Ungurii, li se cere adecă sĕ dovedéscă că vorŭ sĕ trăiéscă în bună înțelegere cu popórele conlocuitóre, *păstrându-șĭ însĕ individualitatea lorŭ națională românéscă.*

Cestiunea păstrării individualitățiĭ naționale este punctulŭ cardinalŭ, împrejurulŭ căruia se învêrtescŭ tóte luptele nóstre politice.

Este nu numai o cerință a libertății și a egalității, ci chiar unŭ postulatŭ alŭ umanității, ca sĕ se păstreze și sĕ se scutéscă individualitatea națională a Românilorŭ, căcĭ individualitatea, integritatea caracterului naționalŭ alŭ unui poporŭ este chiar viéța lui.

Óre parlamentarismulŭ unguréscŭ ține sémă de acésta? Mai este locŭ óre în sistemulŭ artificialŭ, ce domnesce astăḑĭ, și pentru desvoltarea individualității naționale a Românilorŭ?

La acéstă întrebare au rĕspunsŭ destulŭ de elocventŭ deputații unulŭ după altulŭ aleșĭ ai Caransebeșului, generalulŭ *Doda* și Mihail *Popovicĭ*.

Nu, ḑicŭ ei, nu putemŭ lua parte la lucrările dietei ungurescĭ, pentru că acolo nu este representatŭ poporulŭ românŭ, ci este representată numai rassa maghiară, care'șĭ identifică interesele ei proprii cu interesulŭ statului.

Lupta Caransebeșenilorŭ este prin urmare o luptă pentru apĕrarea și păstrarea individualității naționale a poporului românŭ, a limbei și a datinelorŭ lui strămoșescĭ.

Ei sciu, vĕdŭ și simtŭ, împreună cu noi toțĭ, că fără integritatea caracterului naționalŭ românescŭ, pentru noi Românii nu póte esista nicĭ libertate nicĭ egalitate, și că libertatea și egalitatea, de care ne vorbescŭ adversarii, este numai pentru Ungurĭ.

Salutămŭ dér cu bucuriă romănésca hotărîre a frațilorŭ noștri din Caransebeșŭ, de a sta neclintițĭ împrejurulŭ steagului, care pórtă inscripțiunea: libertate și egalitate deopotrivă pentru toțĭ, ér nu numai pentru o singură rassă.

Suntemŭ convinșĭ, că mintea și inima frațilorŭ noștri va sci alege și de astădată érășĭ pe unulŭ din vrednicii bărbațĭ de încredere ai lorŭ, căcĭ lupta pentru apĕrarea individualității naționale a poporului românŭ, odată începută, trebue continuată cu aceeașĭ energiă și demnitate, singura care póte folosi causei nóstre comune naționale.

Situațiunea Europei.

„Gazeta de Moscova" ḑice, că causa neliniștei generale este situațiunea anormală a maiorității statelorŭ Europei occidentale.

Poporulŭ francesŭ se îndoiesce de eficacitatea principiilorŭ republicane.

Unitatea Germaniei este mai multŭ superficială decâtŭ reală.

Austria a perdutŭ într'unŭ modŭ irevocabilŭ basa istorică a posițiunei séle în Occidentŭ și caută o compensațiune în Orientŭ, sub apăsarea sdrobitóre a vecinei sale dela Nordŭ.

Italia, în urma duplului sĕu eșecŭ în Abisinia, e capabilă sĕ caute o consolațiune aiurea.

Turcia, ruinată, are în brațe atâtea cestiunĭ, câte provincii posede.

Grecia, Serbia și România aspiră fiecare la nisce scopurĭ ilusorii.

Bulgaria este o plagă deschisă, care amenință de a deveni o cangrenă. Toleranța Europei fată cu anarchia politică și socială a Bulgariei probéză, că forța morală a concertului europeanŭ a căḑutŭ.

„Gazetta" încheiă ḑicêndŭ, că înțelepciunea impune Rusiei o estremă băgare de sémă.

Articolulŭ „Gazetei de Moscova" a produsŭ o óre-care impresiune în diferitele cercurĭ politice din Parisŭ.

Rusia și Anglia.

„National-Zeitung" a publicatŭ nisce rapórte din Londra, în care se spunea, că scirile din Afganistanŭ despre mișcările Rușilorŭ la granița și despre uneltirile lorŭ în Asia centrală suntŭ așa de nefavorabile, încâtŭ guvernulŭ englezŭ chibzuesce acum asupra eventualei necesități de a ocupa Cabulŭ, capitala Emirului Afganistanului. Englezii și Afganii se temŭ, ca nu cumva Rușii sĕ îndrepte o lovitură către Heratŭ și sĕ ocupe acéstă cheiă, care deschide Rușilorŭ calea spre India.

Foile rusescĭ asigură mereu, că Rusia n'are astfelŭ de intențiunĭ și că sgomotele de felulŭ acesta suntŭ neîntemeiate. Dér de altă parte atragŭ mereu atențiunea asupra nemulțămirei, de care ḑicŭ ele că arŭ fi cuprinse triburile provinciei Heratŭ în contra guvernului Emirului, pregătindu-șĭ astfel prin ḑiare terenulŭ pentru o eventuală acțiune viitóre. Așa esplică „Pester Lloyd" cele ce publică foile rusescĭ în acéstă privință. Se póte însĕ că întréga acéstă campaniă ḑiaristică, ḑice fóia din Pesta, sĕ aibă și numai tendința de a înfrica pe Englezĭ și a'i face sĕ cedeze aspirațiunilorŭ ruse în Peninsula balcanică, dér ea speră, că Anglia nu va renunța la politica sa tradițională în Peninsula balcanică, de frica Rușilorŭ. De altă parte și „Novosti" ḑice, vorbindŭ despre mișcarea ce domnesce în Anglia, pentru întărirea armatei și a flotei și care îșĭ are temeiulŭ într'o înțelegere cu liga de pace, că Rusia nu se va înspăimênta de acésta.

Starea armatei englese.

Am comunicatŭ cititorilorŭ unŭ resumatŭ telegraficŭ din discursulŭ ce l'a ținutŭ în Camera lordilorŭ adjutantulŭ generalŭ alŭ armatei englese, lordulŭ Wolseley. Acum discursulŭ fiindŭ întregŭ, credemŭ necesarŭ a-lŭ completa prin următórele pasagii meritorii:

Sĕ nu se trécă cu vederea, accentuă generalulŭ, că posițiunea Engliterei în Egiptŭ îi póte impune în fie-care momentŭ necesitatea d'a trămite acolo ajutóre; că Englitera póte fi silită sĕ întăréscă stațiunile sale de cărbunĭ și că armata este acum mai slabă cu 22,008 de soldațĭ de câtŭ în anulŭ 1860. In anulŭ 1862 a fostŭ cu 16,000 de soldațĭ, în 1863 cu 8000 și în 1864 cu 7000 de soldațĭ mai tare decâtŭ acum.

Lordulŭ Wolseley a lăudatŭ apoi reformele bine-făcĕtóre introduse de actuala administrațiune a armatei, dér a observatŭ, că dênsulŭ rĕmâne pe lângă declarațiunile făcute acum 18 lunĭ înaintea comisiunei regale. Nu voiescŭ, continuă dênsulŭ, sĕ producŭ panică; dér situațiunea actuală a armatei englese este fórte nesatisfăcĕtóre. Eu am declaratŭ, că întemplându-se ca o armată dușmană de 100,000 de soldațĭ sĕ pună piciorulŭ pe uscatŭ și sĕ fiă condusă cum se cade, țéra nu va puté scăpa de ocupațiune. Când am făcutŭ acéstă declarațiune, mĭ-am cunoscutŭ pe deplinŭ rĕspunderea. Am declaratŭ, că până când flota nóstră va rĕmâné atâtŭ de slabă precum este, armata nóstră, rĕspândită peste tótă lumea, nu va putea sĕ se mențină în posițiunea sa; că fortificațiunile nóstre înlăuntru și în afară se găsescŭ într'o stare nesatisfăcĕtóre, și că trupele nu suntŭ ast-felŭ organisate și echipate după cum ar trebui sĕ fiă, pentru ca sĕ pótă, la vreme de nevoiă, garanta măcarŭ siguranța capitalei. D'altmintrelea țéra nu se află în fața nicĭ unui pericolŭ iminentŭ și este timpŭ ca sĕ se facă totŭ ce trebuie.

SCIRILE ḐILEI.

Cetimŭ în „Fóia Diecesană" din Caransebeșŭ: Comuna *Costeiu* (de lângă Vĕrșețŭ), după cum ne raportéză „Gazeta poporului" din Timișóra, a fostŭ érășĭ obiectŭ de discusiune în congregațiunea de primăvéră ținută în 7 Maiu și ḑilele următóre a Comitatului Timișŭ și anume în raportulŭ generalŭ alŭ vicecomitelui s'a espusŭ, că deși ordinea nu e restabilită de totŭ, ceva îndreptare se póte observa, și adecă de atuncĭ, de când protopopulŭ gr.-or. alŭ Iamului s'a înfățișatŭ în comună, a pontificatŭ în biserică și a predicatŭ poporului, făcêndu-lŭ atentŭ, că décă nu se va îndrepta, stăpânirea civilă îlŭ va nimici cu pedepsele prescrise de lege. Fișpanulŭ din partea sa face la punctulŭ din raportŭ următórele fórte nimerite observărĭ: Cu mĕsurile drastice, ce le hotărise congregațiunea din Decemvre anulŭ trecutŭ, nu se póte îndrepta rĕulŭ. De bună sémă causa este pentru-că a scăpătatŭ atâtŭ de tare moralicesce poporulŭ din Costeiu, și cu mijlóce morale bine folosite mai ușorŭ îlŭ aducemŭ la rêndŭ, decâtŭ cu baionetele ostașilorŭ. Școla și biserica sĕ-șĭ facă datorința, și ómenii se vorŭ îndrepta. De acéstă părere fiindŭ (fișpanulŭ) a cercetatŭ în persónă pe Ilustritatea Sa domnulŭ Episcopŭ diecesanŭ din Caransebeșŭ, rugându-lŭ sĕ stăruéscă, ca organele sale bisericescĭ sĕ dea mână de ajutorŭ la sdrobirea rĕului înrădĕcinatŭ în Costeiu și Ilustritatea Sa i-a promisŭ totŭ sucursulŭ sĕu posibilŭ. Intre altele i-a făgăduitŭ că protopopulŭ Vĕrșețului îșĭ va muta locuința la Costeiu, ca sĕ fiă în mijloculŭ oilorŭ sale rĕtăcite, va ține în totdéuna și la tóte ocasiunile predicĭ poporului, făcêndu-lŭ atentŭ la urmărĭ, și cu bucuriă constatéză (fișpanulŭ) din raportulŭ vice-comitelui, că semnele binefăcĕtóre ale acestei disposițiunĭ sĕ și arată deja".

Tóte bune, dér stăpânirea îndrepta-se-va?

***

In amintirea desvĕlirei monumentului *Mariei Teresia* se va bate o medaliă commemorativă.

***

Ministrulŭ honveḑilorŭ a organisatŭ și pentru anulŭ acesta o *comisiune estraordinară de supraarbitrare*, care va funcționa dela 14 Iunie până la 5 Iulie n. în Deșiu, Bistrița, Tĕrgu-Mureșului, Giurgeu-St.-Miclăușŭ, Ciuc-Sereda, Odérheiu, Sighișóra, Făgărașŭ, Aiudŭ și Turda. Președinte civilŭ alŭ comisiunei este consilierulŭ ministerialŭ Stefan Schyttra de Ehrenheim, membri colonelulŭ honvedŭ Joh. Kranitz și mediculŭ honvedŭ de statŭ-majorŭ Dr. Andr. Galffy.

***

Sub conducerea șefului statului generalŭ majorŭ alŭ corpului de armată din *Timișóra*, colonelŭ Gustav cav. Plentzner de Scharnek vorŭ face o călĕtoriă 3 oficerĭ de statŭ majorŭ, 23 oficerĭ superiorĭ și 45 soldațĭ în două părțĭ: în ostŭ și în vestŭ, avêndŭ a trece prin Buziașŭ și Récașŭ. In Lugoșŭ se vorŭ întruni partiile și vorŭ face apoi esercițiĭ de luptă la Caransebeșŭ, Teregova, Mehadia și Orșova, unde se vorŭ și disolva partiile la 1 Iunie n.

Din *Timișóra* i-se comunică cu data de 16 Maiu n. diarului „Pester Lloyd:“ Mai în fiecare săptĕmână trecŭ prin o-rașulŭ nostru convoiurĭ marĭ de *Ceangăi* carĭ se întorcŭ îndĕrĕtŭ în Bucovina. Inundare, morbilitate și alte calamitățĭ dicŭ ómenii că e causa reemigrării.“

Se potŭ *felicita* patrioții cu isprava lorŭ! Au nenorocitŭ, póte pentru totdéuna, sute de familii.

* * *

Sub titlulŭ *„Popă busumflatŭ“* scrie „Ellenzek“ dela 18 Maiu următórele: „Cânteculŭ sună érășĭ despre Nicolau Petrescu, renumitulŭ popă maghiarofagŭ din comuna Remetea, comitatulŭ Timișului. Elŭ ordonă învĕțătorului gr. or. de acolo sĕvîrșirea unui lucru de natură *nepatriotică*, ceea ce învĕțătorulŭ séu n'a voitŭ, séu n'a cutezatŭ sĕ facă. Pentru acéstă îndîrjire „păstorulŭ sufletescŭ“ s'a înturiatŭ atâtŭ de tare, încâtŭ năvăli în scólă și acolo, în presența copiilorŭ de scólă, l'a pălmuitŭ bine pe d-lŭ învĕțătorŭ, l'a lovitŭ cu piciorulŭ etc. Când însĕ blândulŭ învĕțătorŭ o luă la fugă, popa reverendatŭ se luă după elŭ spre mai marea plăcere a copiilorŭ și servitorilorŭ carĭ ilŭ priveau. După ce se a-lungară bine unulŭ pe altulŭ, popa se întórse, încuiă scóla și cheia o luă la sine. S'a pornitŭ cercetare și popa fù repede provocatŭ sĕ deschidă școla, învĕțătorului însĕ i-s'a datŭ voiă ca sĕ continue prelegerile fără întrerupere“.

Frumósă elenzekiană! Dér ce o fi acelŭ lucru de natură „nepatriotică?“

* * *

Tribunalulŭ din Seghedinŭ a condamnatŭ pe Josif *Döme*, casierulŭ cassei orfanale din Szentes, la 8 anĭ, pe Alex. *Török*, controlorulŭ acelei casse la 2 anĭ, temniță pentru *defraudare*. Amêndoi au făcutŭ apelŭ. Ca împrejurare ușurătóre s'a dusŭ la motivarea sentinței faptulŭ, că autoritățile n'au esercitatŭ absolutŭ nicĭ o controlă și nicĭ o supraveghiare.

* * *

Din Baia se comunică, că comuna *Văscută a arsŭ* mai tótă, peste 200 de case au fostŭ prefăcute în cenușe. Foculŭ a fostŭ ajutatŭ de unŭ vêntŭ puternicŭ.

* * *

Casarma honvedilorŭ din *Vêrșețŭ* a arsŭ totalŭ. Ómenii și caii au pututŭ fi mântuițĭ la timpŭ.

* * *

Până acum se scia numai de greve înscenate de calfele de pela măestri, *Timișóra* însO a făcutŭ progrese: ucenicii, 8 la numĕrŭ, dela lăcătușulŭ Knebel și tinichigiulŭ Apfel, au declaratŭ că „încetéză cu lucrulŭ.“ In arestulŭ poliției, unde au fostŭ dușĭ, vorŭ avé timpŭ sĕ se gândéscă la neisbânda grevei.

* * *

Prestidigitatorulŭ *Ghullam-Hussein*, despre care amŭ datŭ informațiune, a doveditŭ la redacțiunea fóiei „Pester Lloyd“ cu documente, că e în adevĕrŭ artistŭ alŭ Curții Șachului Persiei precum și Khan, dér că nu-i este ertatŭ a purta acum în publicŭ acestŭ titlŭ, de-órece pășesce ca scamatorŭ, că ar fi „înșelătorŭ, hoțŭ, ucigașŭ,“ e curatŭ neadevĕrŭ din partea fostului căpitanŭ de artileriă și acum generalŭ persicŭ Wagner de Weterstädt.

Trefort despre scólele de fete unguresci.

Amŭ comunicatŭ, că ministrulŭ ungurescŭ Trefort a adresatŭ tuturorŭ inspectorilorŭ ungurescĭ de școle unŭ circularŭ, în care se esprimă fórte nefavorabilŭ asupra metodei de instrucțiune urmată în școlele ungurescĭ de fete. Anume în urma unei ordinațiunĭ din anulŭ trecutŭ i-s'au presentatŭ ministrului lucrările scripturistice de probă, destinate pentru esamenulŭ de admitere alŭ preparandistelorŭ și esaminândŭ lucrările — dela 200 eleve din 70 școle — se esprimă astfelŭ despre esperiențele ce le-a făcutŭ:

In lucrărĭ bate la ochĭ lipsa de ordine, de curățeniă, eleganță și caligrafiă; e întristătorŭ marele numĕrŭ de erorĭ ortografice (chiar în lucrările aflate escelente) și nesiguranța ce se observă în aplicarea reguleloŭ ortografice; e bătĕtóre la ochĭ lipsa unui stilŭ, fiă și numai de jumătate precisŭ, și a aptitudinei de concipiare, mai departe cursulŭ peste totŭ copilărescŭ alŭ ideilorŭ și descoperirea unei desvoltărĭ primitive a spiritului. Deórece abiturientele cele mai escelente ale scólelorŭ civile superióre poporale și de fete vedescŭ în modŭ așa de eclatantŭ, că ele în decursulŭ timpului de școlă din toțĭ anii n'au învĕțatŭ a scrie corectŭ și frumosŭ, nicĭ macarŭ limba lorŭ maternă, pentru acéstă numai respectivele școle se potŭ face responsabile. Causa rĕului constă în aceea, că în amintitele școle instrucțiunea este mai multŭ orală și teoretică și că pe esercițiĭ și lucrărĭ scripturistice nu se pune destulă grije. Cu acéstă ocasiune nu vreu sĕ numescŭ respectivele școlĭ, partea cea mai mare comunale și confesionale (negreșitŭ totŭ ungurescĭ), ale cărorŭ eleve esŭ cu mai puțină cultură, ci mĕ mulțămescŭ a arĕta faptulŭ și modulŭ de îmbunĕtățire. In privința celorŭ din urmă dorescŭ înainte de tóte, ca lucrările scripturistice sĕ se coregă de către institutorĭ după o metodă mai acurată, mai pedantă și mai corectă; obiectulŭ temelorŭ scripturistice trebue sĕ fiă luatŭ imediatŭ din obiectele de învĕțĕmêntŭ și adecă din diferite obiecte; esteriorului lucrărilorŭ sĕ i-se dea deosebită îngrijire și corecturile făcute sĕ se esplice în presența întregei clase; în fine, în locŭ de notițe scrise, sĕ se folosescă câtŭ se póte pretutindenea cărțĭ de învĕțămêntŭ tipărite. Inspectorii școlarĭ suntŭ avisațĭ sĕ supravegheze cu deplină severitate stricta esecutare a acestei ordinațiunĭ.

Literatură.

„Gazeta Săténului,“ revistă ilustrată, R.-Săratŭ. Abonamentulŭ 10 lei pe anŭ. Sumarulŭ Nr. 7 (103) dela 5 Maiu 1888: Scrisórea dela unŭ Ungurŭ: Kocsis Pál. — Agricultura practică în scólele rurale: N. Grigoriu. — Grăpatulŭ primăvéra a sĕmĕnăturilorŭ de tómnă și borónele ușóre cu zale: C. C. D. — Unŭ bunŭ sistemŭ de porțĭ rustice: Unŭ meseriașŭ. Câte-va varietățĭ nouĕ de florĭ și puținŭ cultivate în România; Leptosina maritimă, Solanum ciliatum Macrocarpum, Clarkia invóltă cu florile albe, Celosia cristată varŭ, Celosia pyramidalis var, Busnioculŭ piticŭ verde compactŭ: Unŭ amatorŭ de florĭ. — Vasele de smêntână Cooley: Th. Pilter. — Noțiunĭ asupra falsificațiunei făinei de grâu (urmare și fine.): C. Dimitrescu. — Mediculŭ practicŭ: Gustulŭ, Excrețiunile: Unŭ amicŭ alŭ poporului. — Din localitate: X. — Din țeră: X. — Buletinulŭ comercialŭ. — Miscellanea: Unŭ economŭ românŭ. *Gravurĭ negre:* Borónă „Zig-zag Hovard“ de zale. Vasŭ nou de smêntână Cooley. Modelŭ de pórtă trainică și eftină pentru la țeră. Leptosyna maritima. Busnioculŭ piticŭ verde compactŭ. Selanum, Ciliatum Macrocarpum. Noua Clarkie învóltă cu florile albe. Celosia pyramidală pitică. Celosia pyramidală înaltă. Manej de calŭ cu planulŭ înclinatŭ. *Gravurĭ colorate:* Celosia cristată varŭ, Celosia pyramidalis var. *Plante:* „Regele va trece!“ tablou expusŭ, la 1 Maiu 1888, la Exposițiunea de Bele-Arte din Parisŭ, de d-lŭ Leon Ruel. „Ducesa de Maine (1717)“ tablou expusŭ, la 1 Maiu 1888, la Exposițiunea de Bele-Arte din Parisŭ, de d-lŭ I. Girardet.

Intêmplărĭ diferite.

Relicvii romane. Pe proprietatea lui Dreher de lângă Turdaș (din comitatulŭ Alba) s'a descoperitŭ cu ocasia unorŭ săpăturĭ o pétră mormêntală romană cu trei figurĭ în îmbrăcăminte panonică, o tablă de pétră cu un chipŭ în reliefŭ, care representă o scenă de vênătóre.

Esecutatŭ. Infanteristulŭ Michailŭ Schmidt din Ardealŭ, care a omorîtŭ pe unŭ camaradŭ și compatriotŭ alŭ sĕu Aaron, a fostŭ spêndŭratŭ în curtea casarmei Alser din Viena de către gâdele Seiffert.

Unŭ nou dușmanŭ alŭ sĕmĕnăturilorŭ.

In ținutulŭ Macăului din Ungaria s'a descoperitŭ la sĕmĕnăturile de tómnă o specie de omidă, necunoscută până acum. Cu câtŭ s'a îndulcitŭ temperatura cu atâtŭ mai numeroșĭ au apărutŭ acești vermĭ stricăcioșĭ. Ei nimicescŭ sĕmĕnăturile totalŭ, mâncândŭ paiulŭ cerealelorŭ. Omidile pĕtrundŭ în pămêntŭ, mai alesŭ unde se sfărîmă próspĕtŭ, până la 3 policarĭ adêncime și nóptea se tîrăscŭ pe sĕmĕnătură în susŭ, ca sĕ o distrugă. In Macău, în urma acestei rele aparițiunĭ, prospectele pentru secerișŭ suntŭ fórte posomorîte. Unŭ economŭ a trimisŭ ministrului ungurescŭ de agricultură mai multe omidĭ de acelŭ soiu, cu o mică cantitate de sĕmĕnăturĭ distruse, spre a fi esaminate.

Cerealele în străinătate.

Scirile primite în cursulŭ săptĕmânei arată că, temperatura *în Francia* fiindŭ fórte defavorabilă vegetațiunei, temerile au începutŭ a se accentua din ce în ce mai multŭ. Cumpărările suntŭ facile și urcarea prețurilorŭ persistă. La Marsilia cerealele au fostŭ mai numeróse și prețurile grâurilorŭ bine susținute.

In afară de influența ce are în Francia temperatura asupra cursurilorŭ la acéstă epocă a anului, têrgulŭ americanŭ pare că e chematŭ anulŭ acesta a mai da și elŭ prețurilorŭ o óre care impulsiune. După raportulŭ biuroului de agricultură din Washington, recolta grâului în Statele-Unite ar fi perdutŭ 9% din aparența ce avea la 1 Aprilie trecutŭ.

Décă până la seceră, situațiunea nu se va ameliora, producțiunea totală n'ar trece de 400 milióne bușele și n'ar lăsa în realitate decâtŭ 50 milióne bușele pentru exportațiune, adecă o diferință de 100 milióne bușele aprópe s'au 3 milóne hectolitri din ceea ce acea țeră póte exporta în timpulŭ unei bune recolte ordinare.

In *Englitera* timpulŭ a fostŭ frumosŭ, dér rece; se cere căldură pentru a ratrapa întârdierea sĕmĕnăturilorŭ, care este totŭ atâtŭ de mare ca și în alte părțĭ. Prețurile suntŭ firme.

In târgurile germane cursurile n'au variatŭ. Nimenĭ nu cutéză încă sĕ se pronunțe asupra stărei recoltelorŭ din causa întârdiărei în care se găsescŭ.

In *sudulŭ Rusiei* expedițiunile pentru Englitera au avutŭ o órecare importanță, ele însĕ n'au fostŭ așa de marĭ după cum se prevedea. Timpulŭ este umedŭ și activéză vegetațiunea, spune „Cur. Fin.“

Câtŭ pentru *Austro-Ungaria* scirile nu suntŭ de asemenea prea favorabile în privința recoltelorŭ.

Bóla de gură și de unghii la vitele cornute.

Bóla acéstă se ivesce de comunŭ véra, — și astfelŭ va fi potrivitŭ tim-

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

(1)

Câteva paginĭ

din cartea întitulată: *Bruto Amante,* **La Romania illustrata.** *Ricordi di Viaggio.* Roma, Bruto Amante, Editore, Via del Corso, 36. — 1888.

Indicele Textului.

Ricordi etnografici — Un po' di storia — Tra' Carpati — Per le vie di Bucarest — Costumi nazionali — Lingua romena. Stampa periodica e nomini politici — Movimento - Scientifico-literario — Poesia e letteratura popolare romena — Due ballate popolari — Condizioni economiche e istituzioni varie — Al monte Athos. Religione e toleranza religiosa — Carmen Sylva — Donne scrittrici — La rivoluzione di Horia (Episodio storico) — Ovidio in esilio — Le pretese Tomi e Constanza sul mar Nero — Sul lago di Sutghiol. Gita all'isola d'Ovidio — Tradizioni e legende. Un monumento al poeta dell'amore — Elenco de'nomi delle persone citate.

Indicele ilustrațiunilorŭ.

Soldato daco — E. Amante — Ospodaro — Monumento di Michele il Bravo — Curtea d'Arges — Paesagio ne Carpazi — Zingara — Signorina romena Monumento di Heliade Radulescu — Contadina colabrese — Contadini romeni — Famiglia cantadinesca romena — Suonatori ambulanti — Costume contadinesco romeno: Signorina — Id. — Ballo Hora — Signora in costume nazionale — Id. — C. Bolliac — G. Baritiu — G. Bratianu — P. A. Aurelian — A. T. Laurian — A. P. Hasdeu — A. Odobescu — C. A. Rosetti — V. Alecsandri — Carmen Sylva — Dora d'Istria — Maria P. Chitiu — Closca, Horia, Crisan — Constanza sul mar Nero — Monumento di Ovidio.

I.

Amintirĭ etnografice.

(Ricordi etnografici)

La Roma, pe columna Traiană, care ne amintesce unulŭ din periódele cele mai glorióse ale Imperiului romanŭ, se află representatŭ anticulŭ *Dacŭ* și cu acesta istoria costumelorŭ, armelorŭ, trofeelorŭ, îmbrăcămintelorŭ bĕtrânilorŭ strămoșĭ ai Româniloŭ de astădĭ. Insĕ înzadar vei cerca urme în limba și datinele României de astădĭ. Numele nu arată numai o transformare istorică, ci afirmă tenacitatea propunerilorŭ (dei propositi), mândria fusiunei de rasă, asimilațiunea perfectă. Decĭ studiulŭ Romei occidentale se póte aprópe completa în Roma orientală, care nu e Bizanțiulŭ, ci țéra constituită de coloniile italiane ale lui Traianŭ și Aurelianŭ. Acolo josŭ se recunoscŭ ultimele rĕmășițe ale păgânismului perpetuate în vorbele și tradițiunile populare. Vechile amintirĭ sunt țintuite (ribadite) în numele persónelorŭ și sunt inviośate în mândria caracterului și îndrăznéla intențiunilorŭ, calitate ce se afirmă în deosebite împrejurărĭ și se accentuéză în acelŭ cercŭ istoricŭ inevitabilŭ, pe care politicii ilŭ numescŭ *conflagrațiune orientală*)*, evenimentŭ, care se póte amâna, dér nu se póte încungiura, și de care Italia nu trebue sĕ rĕmână străină, căcĭ urmele civilisațiunei sale tocmai în orientŭ se găsescŭ.

Și în adevĕrŭ, minunate suntŭ punctele de analogiă între părinții noștri și între nedegenerații descendențĭ ai Românilorŭ actualĭ séu, ca sĕ fimŭ mai exacțĭ, ai Romanilorŭ, terminŭ pe care însĕ nu-lŭ voiu întrebuința în acéstă carte, pentru a evita echivocitatea. De altmintrelea în limba originală nu esistă vorbele *Romenia, Rumania, Rumenia,* ci se usită simplu vorbele *România* și *Românŭ.* Decĭ numirile de *postă română, academiă română* și alte asemenea dicerĭ, în care e conservată puritatea nativă a numirei, ce amintesce originea.

Românulŭ are spiritŭ de inițiativă și de colonisare**) ca și anticulŭ Romanŭ.

*) In acéstă privință trebue sĕ amintescŭ o lucrare prețiósă și plină de oportunitate, scrisă cu multă erudițiune, cu clare vederĭ politice și cu largă și sigură cunoscință de ómenĭ și de lucrurĭ din Orientŭ. Acésta e cartea senatorului G. G. Alvisi: *Intenti politici de'diversi Stati d'Europa nelle questioni orientali*, edito a Napoli, nel 1883, e del quale a giorni sarà pubblicata una nuova edizione.

**) Pentru a ajunge la acestŭ scopŭ nu e mediu mai eficace de difusiune și de conservațiune, între altele, ca limba, fiă orĭ câtŭ de espusă la pedecĭ și de persecutată. In acéstă privință bine observă E. Picot în cartea sa „Sêrbii din Ungaria“ (les Serbes de Hongrie, pag. 358): nicĭ o națiune nu póte fi mai persistentă ca cea română. Ei (Românii) au asupra popórelorŭ cu carĭ suntŭ amestecațĭ o deosebită forță de asimilațiune. Ei nu învéță limba vecinilorŭ, ci îi forțéză (indirectŭ tra[illegible]sŭ) pe aceștia a învĕța pe a lorŭ. Este de ajunsŭ, cum dicŭ Sêrbii, ca o femeiă română sĕ fiă introdusă într'o casă, ca în puținĭ anĭ tótă casa sĕ devină românéscă. Astfelŭ au dispărutŭ Sêrbii (póte Bulgarii, Scheii.—Traduc.) carĭ erau stabilițĭ în Transilvania: astfelŭ limba, datinile, naționalitatea română au înlocuitŭ în o mulțime de sate în Bănatŭ limba, datinele și naționalitatea sêrbéscă. Acéstă transformare nu este operă de seculĭ: ea se operéză sub ochii noștri cu o răpediciune surprindĕtóre.

pulŭ a ne ocupa cu ea, şi a o face cunoscută cetitorilorŭ noştri. Sub bóla de gură şi de unghii se înţelegŭ beşicele şi bubele ce se ivescŭ în gură şi între unghii la vitele cele cornute în deosebĭ care însĕ ca bólă lipiciósă. se póte estinde şi asupra altorŭ animale domestice precum: porcĭ, oi, capre, — în casurile cele mai rarĭ chiar şi asupra cailorŭ, — ba s'a constatatŭ şi la animale sĕlbatice morbulŭ acesta, până şi la galiţe şi la cânĭ. Ni se pune de sine întrebarea că cum se nasce şi cum se lăţesce morbulŭ acesta? Credinţa plugarilorŭ noştri e aceea, că isvorulŭ zace în unele ierburĭ nepriinciose sănĕtăţii, ce le consumă vitele, în apa necurată ce o béu, orĭ apoi în vremea norósă şi ploiósă. Părerea acésta însĕ e greşită. Invĕţaţii popórelorŭ nóstre, carĭ s'au ocupatŭ din totŭ adinsulŭ cu studiarea acestei bóle, au constatatŭ, că isvorulŭ ei nu se află la noi acasă, ci totdéuna, decâte orĭ bóla s'a ivitŭ şi pe la noi, a fostŭ importată din alte ţĕrĭ, întocmai ca colera şi ciuma, morburile cele periculóse pentru ómenĭ. Materia lipiciósă se află în beşice şi în bubele din gură şi dintre unghii, apoi în lapte şi în sânge, — şi lăţirea ei se întêmplă fórte repede şi uşorŭ prin păşunarea la olaltă a vitelorŭ bolnave cu cele sănĕtóse prin adăparea acestorŭ din urmă în vasulŭ din care mai nainte au beutŭ vite bolnave, ba chiar şi numai prin mânarea lorŭ pe astfelŭ de drumurĭ pe care imediatŭ înainte de aceea trecuseră vite bolnave de gură şi de unghii. Mai departe bóla acésta o póte aduce şi omulŭ cu sine din têrgŭ spre pildă, orĭ apoi în nutreţulŭ din care au mâncatŭ vite bolnave. Nu tóte vitele o capĕtă, ce însĕ nu e motivŭ destulŭ de a dice că bóla nu e lipiciósă, pentru că acéstă împrejurare ne arată numai aceea, că nu tóte vitele suntŭ de opotrivă înclinabile spre morbulŭ acesta, unŭ evenimentŭ, ce-lŭ putemŭ constata adese-orĭ şi la ómenĭ, câte casurĭ s'a ivitŭ în viéţa de tóte dilele, că cutare casă întrégă a reposatŭ în coleră, şi numai unŭ membru alŭ ei a rĕmasŭ în viéţă. Pentru aceea însĕ lipiciósă şi primejdiósă bólă rĕmâne colera în vecii vecilorŭ.

Bóla de gură şi de unghii a vitelorŭ cornute e periculósă chiar şi pentru viéţa omenéscă, şi consumarea de carne orĭ de lapte din o vită bântuită de acestŭ morbŭ póte pricinui la copii în etate crudă chiar şi mórte, ér la cei înaintaţĭ în vêrstă se potolesce cu ivirea unorŭ frigurĭ sgândărătóre, şi a unorŭ beşicĭ pe buze şi pe limbă. Décă laptele se ferbe bine, puterea otrăvitóre a materiei lipiciose se perde încâtva şi nu mai póte produce mórte.

Din momentulŭ în care a întratŭ materia lipiciósă în organismulŭ vitei, până la desvoltarea deplină a bólei, potŭ sĕ tréca 2 până la 12 dile, astfelŭ adecă după cum e de tare constructiunea corporală a vitei. Se începe bóla cu frigurĭ uşóre, după ce apoi cerulŭ gurei începe a arde, a se roşi, apetitulŭ piere, setea se măresce, rumegatulŭ devine neregulatŭ, laptele capĕtă o colóre cam gălbeniă şi unŭ mirosŭ neplăcutŭ. Peste două trei dile putemŭ apoi observa în gură, sub dinţĭ, pe sub buze şi pe limbă nisce beşicĭ de mărimea mazerei, séu alb-gălbeniă, care crescŭ până la mărimea unei alune, apoi se spargŭ şi slobodŭ o fluiditate, la începutŭ albă ca apa, ér mai târdiu de colóre galbenă. Beşicele pierŭ în dilele următóre şi în loculŭ lorŭ rĕmânŭ rane roşii, care încetŭ cu încetulŭ se vindecă. De óre-ce în starea acésta vitele nu suntŭ capace de a se nutri, slăbescŭ peste mĕsură, dér cu vindecarea ranelorŭ se reculegŭ éră repede. Cu bóla descrisă e de regulă incopciatŭ şi câte unŭ catarŭ de stomacŭ, de nasŭ şi de maţe, care la vitele mai tinere, d. e. la viţei se póte desvolta în aprindere de stomacŭ orĭ de maţe. Vacile trăgĕtóre, afară de acésta, mai potŭ apoi şi făta 'nainte de vreme. Deodată cu beşicele din gură se arată şi beşicele între unghii, vita bântuită de ea începe a schiopăta, şi acuşĭ se culcă, pentru-că de durere nu póte sta pe picióre.

Intréga procedură a bólei, până la vindecare, ţine 2—3 sĕptĕmânĭ, ba şi mai multŭ, décă nu se observă curăţenia cea mai mare la vindecare. Beşicele de care fŭ vorba se potŭ ivi apoi şi pe ugerulŭ vacilorŭ, şi se vindecă şi acele singure de sine, numai curăţenia sĕ fiă observată. Bóla descrisă până aci e aceea care o capĕtă vitele cornute. Totŭ astfelŭ e însĕ şi aceea ce o capĕtă celelalte animale domestice, cu mica deschilinire, că oile, caprele şi porcii suferŭ numai în bóla de unghii, ér caii numai în bóla de gura.

Deşi vindecarea bólei, — cum vĕdurămŭ — se întêmplă singură de sine, totuşĭ nu strică se dămŭ şi noi mână de ajutorŭ naturei. Şi anume avemŭ sĕ facemŭ următórele: gura vitei bântuite de acestŭ morbŭ sĕ o spălămŭ mai de multe orĭ pe di cu apă rece mestecată cu oţĕtŭ, séu apoi cu carbolŭ subţiatŭ bine cu apă. Se dămŭ vitelorŭ nutreţŭ uşorŭ de mestecatŭ şi de mistuitŭ, precum: trifoiu, lăturĭ, lapte, zĕrŭ, terîţe, cartofĭ fierţĭ etc. Grajdulŭ sĕ-lŭ ţinemŭ în curăţenia cea mai mare, şi sĕ grijimŭ ca căldura în elŭ sĕ nu fiă pré mare. Piciórele vitelorŭ sĕ fiă curate, aşternutulŭ de sub ele totdéuna prόspĕtŭ, — ér unghiile bolnave sĕ le spălămŭ mai de multe orĭ pe di cu carbolŭ subţiatŭ în apă, cu apă de varŭ, orĭ apoi cu pétră acră (tipsă) muiată în apă, şi după aceea sĕ le legămŭ cu pânză. Décă vedemŭ însĕ că în două trei dile nu se întórce spre bine, — sĕ nu întârdiămŭ, ci sĕ ceremŭ sfatulŭ unui veterinarŭ.

„Gaz. Poporului“.

Situaţiunea din afară.

Csernatony continuă în „Nemzet“ contemplaţiunile sale pesimistice asupra situaţiunei esteriόre.

Décă ar fi adevĕratŭ ceea ce mereu se afirmă — dice prietenulŭ d-lui Tisza — că adecă Ţarulŭ Rusiei este unŭ amicŭ alŭ păcii, atuncĭ n'ar mai fi îndoiélă despre aceea, că în anulŭ acesta nu va fi rĕsboiu, ba, amŭ puté sĕ ne rĕmăşimŭ, că vomŭ avé liniştе şi în anulŭ viitorŭ. Dér în realitate acea afirmare nu e decâtŭ o apucătură diplomatică.

Nu se póte nega, continuă Csernatony, că ómenii revanşei din Francia se nutrescŭ numai cu speranţele în pregătirile de rĕsboiu rusescŭ.

In acelaşŭ momentŭ, în care trupele rusescĭ s'ar retrage dela graniţele germane şi austriace şi când s'arŭ mai linişti lucrurile şi în peninsula balcanică, s'arŭ sfêrşi şi agitaţiunile boulangiste şi ale lui Deroulède în Francia.

De aceea — încheiă Csernatony — deplina responsabilitate pentru amenințările, la carĭ e espusă situaţiunea europeană, o pórtă guvernulŭ din Petersburgŭ. Până când Rusia nu 'şĭ va schimba atitudinea nicĭ celŭ mai mare optimistŭ nu póte sĕ mérgă mai departe cu asigurarea, decâtŭ că în anulŭ acesta nu va fi rĕsboiu.

„Neue freie Presse“ vorbesce de unŭ sĕmţĕmêntŭ de nelinişte şi de nesiguranţă politică a situaţiunei generale, care nu vrea sĕ dispună. Chiar „Nordd. allg. Ztg.“ vede o mulţime de puncte negre pe orizonul firmamentului oriental.

Şi în adevĕrŭ ivirea din nou a bandelorŭ politice bulgare, sêrbescĭ şi herţegovinene face pe omŭ a conchide la deşteptarea poftei de acţiune a propagandei panslaviste.

La acésta, adauge „N. fr. Pr.“, se mai adauge şi înăsprirea raporturilorŭ economice între Germania şi Rusia care se oglindéză deja în atitudinea cea mai nouă a foilorŭ rusescĭ.

NIEI.

„Gazeta“ iese în fie-care di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.

Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.

Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.

Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

1888.

situlŭ pe zaharŭ; ei urcă darea de spirtŭ cu păgubirea consumenţilorŭ ... spirtŭ, a proprietarilorŭ şi arencarĭ au cu... buriaşe, ce vêndu ...egale. Sarcina cresce nimicŭ, îndată ce s'au deşe...tŭ pentru poalesŭ décă, după unŭ óre-care timpŭ, s'au rânceditŭ cu totulŭ, potŭ fi curăţite în astfelŭ de modŭ încâtŭ sĕ se pótă pune şi vinŭ în ele. Inlăturarea acelui gustŭ grasŭ şi respingĕtorŭ ce dau chiarŭ apei asemenea vase, se face prin mijloculŭ următorŭ în unŭ chipŭ sigurŭ: Disolvĭ 500 grame cristalurĭ de sodă (ce se găsescŭ la droghiştii de prin oraşele mai măricele) în 5 litrurĭ de apă fierbinte (pentru o capacitate de 10 decalitre). Acéstă apă o tornĭ, câtŭ e fierbinte, pe vrană pentru ca sarea de sodă sĕ formeze cu untdelemnulŭ din dóge unŭ săpunŭ solubilŭ. Se înţelege, că vasulŭ trebue bine rostogolitŭ şi datŭ şi de mai multe orĭ peste capŭ pentru ca tóte dógele sĕ fiă puse în contactŭ cu lichidulŭ curăţitorŭ; d'asemenea a doua di trebue bine scursŭ, spălatŭ şi clătitŭ cu apă curată.

„Gazeta Sătenului“.

Bursa de Bucurescĭ.

Cotă oficială dela 8 Maiu st. v. 1888.

	Cump.	vênd.
Renta română 5%	91—	92.¼
Renta rom. amort. 5% . . .	89.—	90.¾
Renta convert. 6% . . .	90.—	90.¾
Impr. oraş. Buc. 20 fr. . . .	35.—	38. —
Credit fonc. rural 7% . . .	105.—	104.—
„ „ „ 5% . . .	89.¾	70.¼
„ „ urban 7%	103.—	103.½
„ „ „ 6%	96.—	97.—
„ „ „ 5%	85.½	86.—
Banca naţ. a Rom. 500 Lei. .	—.—	—.—
Ac. de asig. Dacia-Rom.. . .	—.—	—.—
Ac. de asig. Naţională. . . .	—.—	—.—
Aurŭ contra bilete de bancă .	15.¾	16 —
Bancnote austr. contra aurŭ. .	2.—	2.2—
Aurŭ contra argintŭ séu bilete	15.¾	16.—
Florinŭ valóre austriacă . . .	2.—	2.2

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 19 Maiu st. n. 1888

Bancnote românescĭ	Cump.	8.56	Vênd.	8.58
Argintŭ românescŭ .	„	8.50	„	8.54
Napoleon-d'orĭ . . .	„	10.02	„	10.06
Lire turcescĭ . . .	„	11.32	„	11.37
Imperialĭ	„	10.32	„	10.37
Galbinĭ	„	5.89	„	5.92
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ	„	103.—	„	104.—
Discontulŭ	6½—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 20 Maiu st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	96.80
Renta de hârtiă 5%	85.35
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	150.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	94.90
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	126.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	114.50
Galbenĭ împĕrătescĭ	105.20
Napoleon-d'orĭ	104.70
Bonurĭ rurale ungare	105.20
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.70
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timişŭ . . .	104.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale transilvane	104.—
Bonurĭ croato-slavone	105.—
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului	124.95
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	99.—
Renta de argintŭ austriacă	80.40
Renta de aurŭ austriacă	109.40
Losurĭ din 1860	133.75
Acţiunile băncei austro-ungare . . .	870.—
Mărcĭ 100 împ. germane	62.17½
Londra 10 Livres sterlinge	126.80
Imprumutulŭ cu premiulŭ urgurescŭ	121.60
Acţiunile băncei de creditŭ ungur. .	277.50
Acţiunile băncei de creditŭ austr. .	277.40
Renta de hârtiă austriacă	78.60

Şi, ca străbunii noştri, elŭ percurge lumea: în adevĕrŭ, este greu a găsi unŭ colţŭ de ţĕră, în care sĕ nu întêlnescĭ pe Romănŭ. In faţa lui vei recunósce figura bărbătéscă a părinţilorŭ noştri, în limba lui vei găsi resturile glotice latine cele mai sigure, în tradiţiunĭ amintirile cele mai autentice, în datinele familiare, pe câtŭ scimŭ, se află datinele superbei domnitóre a lumei. Mai romană decâtŭ Italia însăşĭ, România a sciutŭ mai bine perpetua tradiţiunile şi susţiné lovitura tuturorŭ invasiunilorŭ, fără de a abdice la limbă, obiceiurĭ, şi mai presusŭ de tóte are în spiritulŭ sĕu ceea ce constituia caracteristica Romei antice: *conscinţa missiunei civilisatrice!*

In adevĕrŭ, România e admirabilă nu numai pentru progresele îndeplinite, ci mai alesŭ pentru zelulŭ pré nobilŭ (smania nobilissima) cu care este însufleţită în voinţa de a rĕspândi şi órecum a impune altora civilisaţiunea. Ţĕrile ei supuse în scurtŭ timpŭ îşĭ schimbă fisionomia lorŭ: locurile se îmbunĕtăţescŭ şi deschidŭ drumurĭ, se întemeiază şcolĭ, se împrăştie cultura. Suntŭ puţinĭ anĭ de când Dobrogea, cu capitala Constanţa, unulŭ din ţinuturile cele mai părăsite de Turcia, a venitŭ sub domnia Românilorŭ, şi aceştia au hotărîtŭ deja sĕ cheltuéscă trei milióne pentru a crea unŭ portŭ la Constanţa, 25 milióne pentru a face unŭ podŭ peste Dunăre, pentru ca sĕ obţină o mai răpede comunicaţiune cu Bucurescii şi Iaşii. In acea urbe, care mai nainte numĕra puţinŭ peste trei mii de locuitorĭ, astădĭ numĕrulŭ populaţiunei s'a îndoitŭ; s'a înfiinţatŭ o tipografiă şi unŭ jurnalŭ; se studiază cu sinceritate problema fondiară şi colonisaţiunea; se înalţă nouĕ şi frumóse edificii; arta, istoria şi cultura înalţă în memoria marelui Poetŭ sulmonesŭ unŭ monumentŭ; se facŭ săpăturĭ, se punŭ la lumină de către Cogălniceanu în palatulŭ sĕu resturĭ preţióse: ex-secretarulŭ generalŭ de Instrucţiune publică Tocilescu a făcutŭ şi face dese escursiunĭ, esecută cercetărĭ importante, recunósce şi clasifică în museulŭ din Bucurescĭ aceste descoperirĭ, le esplică şi atrage acolo atenţiunea erudiţilorŭ cu preţióse ilustraţiunĭ.

trad. S. M.

Concertŭ în Dobra.

Comitetulŭ arangiatorŭ invită la Concertulŭ ce-lŭ vorŭ arangia diletanţii din Dobra la 15 (27) Maiu 1888 în sala hotelului „la Husariu.“ După concertŭ petrecere cu danţŭ, în pausă se va juca „Tombolă.“ Inceputulŭ la 8½ óre séra. Venitulŭ curatŭ e destinatŭ în favorulŭ „Casinei.“

Preţurile de întrare pentru persónă: loculŭ I. 60 cr. — loculŭ II. 50 cr. — Parterŭ 30 cr. Biletele se potŭ căpăta la dlŭ A. Leşnicanŭ poştarŭ şi séra la cassă.

Programa: 1. „Valsŭ rusŭ“ de Ivanovicĭ, esecutatŭ de cuartetulŭ instrumentalŭ. 2. „Capela“ de E. Weber, esec. de corulŭ bărbătescŭ. 3. „Duetŭ“ de violină de Viotti, esecutatŭ de dnŭ Kállay F. şi I. Morariu. 4. „Acordurĭ amorose“ de C. Frühling, esec. de corulŭ bărbătescŭ. 5. Solo de violină esecutatŭ de Kállay F. 6. a) „Departe clopotulŭ..“ de J. Mureşianu şi b) „Vînătorulŭ“ de Kreutzer, esecutate solo de I. Ogneanŭ. 7. „Cântulŭ marinarilorŭ“ de Flondorŭ. esecutatŭ de corulŭ bărbătescŭ. 8. Din „O şedĕtóre la ţéră“ de A. Panŭ, declamaţiune de Ios. Morariu. 9. „Melini marş“ de Gottwalt, esecutatŭ de cuartetulŭ instrumentalŭ.

DIVERSE.

Cărei cause trebue a se atribui cres-

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

Din *Timişóra* i-se comunică cu (de 16 Maiu n. diarului „Pester Lloy Mai în fiecare septemână trecŭ pri rașulŭ nostru convoiurĭ marĭ de *Cec* carĭ se întorcŭ îndĕrĕtŭ în Buco Inundare, morbilitate și alte calam dicŭ ómenii că e causa reemigrării."

Se potŭ *felicita* patrioţii cu ispr lorŭ! Au nenorocitŭ, póte pentru t déuna, sute de familii.

***

Sub titlulŭ *„Popă busumflatŭ“* scri „Ellenzek“ dela 18 Maiu următórel „Cânteculŭ sună érăși despre Nicol Petrescu, renumitulŭ popă maghiarofag din comuna Remetea, comitatulŭ Tim șului. Elŭ ordona învĕţătorului gr. o de acolo sĕvîrșirea unui lucru de natur *nepatriotică*, ceea ce învĕţătorulŭ séu n voitŭ, séu n'a cutezatŭ sĕ facă. acéstă îndîrjire „păstorulŭ înturiatŭ atâtŭ de scólă și ac

IGLE“

ru asigurare pe vieţă, Parisŭ.

ată 1873.

. . . . . . frcĭ 12,000,000
Dec. 1886 . . „ 21,200,000
ec. 1886 . . „ 67,500,000

gustŭ 1885 s'a concesŭ societăţii la 18 Ianuariu 1886 'şĭ-a proto- ienea a depusŭ societatea în Viena urmare la olaltă fl. 220,000 dreptŭ

unea pentru Ungaria

esta Teresienring No. 3.

scrisulŭ consorţiu alŭ mĕsarilorŭ recomandă onora- tului publicŭ asortimentulŭ sĕu de mobile gata de mĕsarŭ şi îmbrăcate de tapiţierŭ, de cea mai bună calitate, cu cele mai eftine preţurĭ, în depositulŭ sĕu nou deschisŭ, *Strada Vămii Nr. 5.*

Cu distinsă stimă:

Primulŭ consorţiu braşovénŭ de mĕsarĭ pentru construcţiunĭ şi mobile.

63,5—2

Sz. 2628—1887 tkvi.

Arverési hirdetmény.

Az abrudbányai kir. járásbiroság mint tki hatoság által közzététetik hogy az abrudfalvi ifj. Sicoe Niculai mint Anitiu Avrám és Niculai engedményese végrehajtatonak Marian Nestor és az általa gondozott Sicoe Agafta a végrehajtást szenvedö elleni 360 frt. töke ennek 1880 Deczember 15 járo 6%. 25 frt. 50 kr. és 25 frt. 50 kr. per és végrehajtási költség s jár.: behajtása végett az ábrudbányai kir. járásbiróság területéhez tartozó abrudfalvi községi 931 és 948 sztjkben foglalt következö ingatlanok

Sór-szám	hely-szám	Megnevezés	becsérték frt.	becsérték kr.	bánat pénz frt.	bánat pénz kr.
	a931	sztkben	160	—		
1	3363	malom				
	a948	sztjkben				
1	370⁷/₁	kaszáló	357	—		
	370²/₁	kaszálo (				
	3709	„ (	295	—		
	3710	kert	80	—		

tartozékai Abrudbányai kir. jbiroság tkvi hivatalnál megtartandó nyilvános biroi árverésen 1888 évi *Iunius 11 én* d. e. 10 orakor becsáron alol is a becsárnak 10%-ának a biroi kiküldött kezéhez leendö elöleges letétele mellett elfognak adatni. Vevö a vételárnak felét 15 nap alatt más felét az árverés jogeröre emelkedésétöl számitandó 30 nap alatt és ugyan azon naptól számitandó 6% kamatokkal együtt a Gyulatehérvári kir. adó-hivatalnál 39,423 sz. I. M. M. letéti szabályrendelet értelmében lefizetni.

Adrudbányán 1887 December 24-én.

M. kir. j.-biróság mint t.-könyvi hatóság.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

63—

Se deschide abonamentŭ pre anulŭ 1888

la

AMICULU FAMILIEI. Diarŭ beletristicŭ şi enciclopedicŭ-literarŭ — cu ilustraţiunĭ. — Cursulŭ XII. — Apare în 1 şi 15 di a lunei în numerĭ câte de 2—3 cóle cu ilustraţiunĭ frumóse; şi publică articlii socialĭ, poesii, novele, schiţe, piese teatralĭ ş. a. — mai departe tractéză cestiunĭ literare şi scienţifice cu reflesiune la cerinţele vieţei practice; apoi petrece cu atenţiune viéţa socială a Românilorŭ de pretutindenea, precum şi a celorlalte poporaţiunĭ din patriă şi străinătate; şi prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte o óră plăcută familiei strivite de grijile vieţei; şi preste totŭ nisuesce a întinde tuturorŭ individilorŭ din famíliă o petrecere nobilă şi instructivă. — Preţulŭ de prenumeraţiune pre anulŭ întregŭ e 4 fl., pentru România şi străinătate 10 francĭ—lei, plătibilĭ şi în bilete de bancă orĭ marce postalĭ.

PREOTULŬ ROMÂNŬ. Diarŭ bisericescŭ, scolarŭ şi literarŭ — cu ilustraţiunĭ. — Cursulŭ XIV. — Apare în broşurĭ lunare câte de 2½—3½ cóle; şi publică portretele şi biografiile archiereilorŭ şi preoţilorŭ mai distinşĭ, precum şi alte portrete şi ilustraţiunĭ, — mai departe articlii din sfera tuturorŭ sciinţelorŭ teologice şi între aceştia mulţime de predice pre dumínecĭ, serbătorĭ şi diverse ocasiunĭ, mai alesŭ funebralĭ, — apoi studii pedagogice-didactice şi scienţifice-literarĭ; şi în urmă totŭ soiulŭ de amĕnunte şi scirĭ cu preferinţa celorŭ din sfera bisericéscă, scolastică şi literară. — Preţulŭ de prenumeraţiune pre anulŭ întregŭ e 4 fl. — pentru România 10 francĭ—lei, plătibilĭ şi în bilete de bancă orĭ marce postalĭ.

Colectanţii primescŭ gratisŭ totŭ alŭ patrulea esemplarŭ.

Numerĭ de probă se trimitŭ gratisŭ orĭ-cuĭ cere.

A se adresa la „CANCELARIA NEGRUŢU“ în Gherla—Sz-ujvár.—Transilvania.

Totŭ de aci se mai potŭ procura şi următórele cărţĭ din editura propriă:

Apologie. Discusiunĭ filologice şi istorice maghiare privitóre la Românĭ, invederite şi rectificate de Dr. Gregoriu Silaşi. — Partea I. Paulŭ Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Şincai. Preţulŭ 30 cr.

Renascerea limbei româuescĭ în vorbire şi scriere invederită şi apreţiată de Dr. Gregoriu Silaşi. (Op complet). Broşura I. II. şi III. Preţulŭ broş. I. II. câte 40 cr. — Broşura III. 30 cr. Tóte trei împreună 1 fl.

Cuvêntărĭ bisericescĭ la tóte sĕrbătorile de peste anŭ, de I. Papiu. Unŭ volumŭ de preste 26 cóle. Acest opŭ de cuvêntărĭ bisericescĭ întrece tóte operile de acestŭ soiu apărute până acum — avêndŭ şi o notiţă istorică la fiă-care sĕrbătóre, care arată timpulŭ introducerei, fasele prin carĭ a trecutŭ şi modul cum s'a stabilitŭ respectiva sĕrbătóre. Preţulŭ e 2 fl.

Barbu cobzarîulŭ. Novelă originală de Emilia Lungu. Preţulŭ 15 cr.

Puterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Preţulŭ 20 cr.

Idealulŭ perdutŭ. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Preţulŭ 15 cr.

Opera unui omŭ de bine. Novelă originală.—Continuarea novelei: **Idealulŭ pierdutŭ** de Paulina C. Z. Rovinaru. Preţulŭ 15 cr.

Fântâna dorului. Novelă poporală de Georgiu Simu. Preţulŭ 10 cr.

Codreanŭ craiulŭ codrului. Baladă de Georgiu Simu. Preţulŭ 10 cr.

Ultimulŭ Sichastru. Tradiţiune de Georgiu Simu. Preţulŭ 10 cr.

Elŭ trebue sĕ se însóre. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruţŭ. Preţulŭ 25 cr.

Branda séu Nunta fatală. Schiţă din emigrarea lui Dragoşŭ. Novelă istorică naţională. Preţulŭ 20 cr.

Numerii 76 şi 77. Naraţiune istorică după Wachsmann, de Ioanŭ Tanco. Preţulŭ 30 cr.

Probitatea în copilăriă. Schiţă din sfera educaţiunei. După Ernest Legouvé. Preţulŭ 10 cr.

Hermanŭ şi Dorotea după W. de Goethe, traducţiune liberă de Constantinŭ Morariu. Preţulŭ 50 cr.

Ifigenia in Aulida. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versurĭ de Petru Dulfu. Preţulŭ 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versurĭ de Petru Dulfu. Preţulŭ 30 cr.

Petulantulŭ. Comediă în 5 acte, după Augustŭ Kotzebue, tradusă de Ioanŭ St. Şuluţŭ. Preţulŭ 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ţinută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincenţiu Nicóră, prof. gimnas. — Cu portretulŭ M. S. Regina României. Preţulŭ 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unŭ volumŭ de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese şi arangiate. Preţulŭ redusŭ (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafirĭ şi viorele, poesii poporale, culese de Ioanŭ Popŭ Reteganu. Unŭ volumŭ de 14 cóle. Preţ. 60 cr.

Tesaurulŭ dela Petrósa séu Cloşca cu puii ei de aurŭ. Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Preţulŭ 20 cr.

Biblioteca Sătênului Românŭ. Cartea I, II, III, IV, cuprindŭ materii fórte interesante şi amusante. Preţulŭ la tóte patru 1 fl. — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii fórte interesante şi amusante. Preţulŭ 30 cr.

Colectă de recepte din economiă, industriă, comerciu şi chemiă. Preţulŭ 50 cr.

Economia pentru scólele popor. de T. Roşiu. Ed. II. Preţulŭ 30 cr.

Indreptarŭ teoreticŭ şi practicŭ pentru învĕţămĕntulŭ intuitivŭ în scólele elevilorŭ normalĭ (preparandialĭ), a învĕţătorilorŭ şi a altorŭ bărbaţĭ de scólă, de V. Gr. Borgovanŭ, profesorŭ preparandialŭ. Preţulŭ unui esemplarŭ cu porto francatŭ 1 fl. 80 cr. v. a. In literatura nóstră pedagogică abia aflămŭ vre-unŭ opŭ, întocmitŭ după lipsele scólelorŭ nóstre în mĕsura în care este acesta, pentru aceea ilŭ şi recomandămŭ mai alesŭ directorilorŭ şi învĕţătorilorŭ ca celorŭ în prima liniă interesaţĭ.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Românĭ. De V. Gr. Borgovan. Preţulŭ 15.

Manualŭ de Gramatica limbei române pentru scólele poporalĭ în trei cursurĭ de Maximŭ Popŭ, profesorŭ la gimnasiulŭ din Năsĕudŭ. — Manualŭ aprobatŭ prin ministeriulŭ de culte şi instrucţiune publică cu rescriptulŭ de datŭ 26 Aprilie 1886, Nr. 13,193. — Preţulŭ 30.

Gramatica limbei române lucrată pe base sintactice de Ioanŭ Buteanu, prof. gimn. Unŭ volumŭ de peste 30 cóle. Preţulŭ 2 fl.

Manualŭ de stilistică de Ioanŭ F. Negruţŭ, profesorŭ. Opŭ aprobatŭ şi din partea ministeriului de culte şi instrucţiune publică cu rescriptulŭ de dato 16 Dec. 1885 Nru. 48,518. Pentru practică fórte bogată a acestui op — cuprindêndŭ compositiunĭ de totŭ soiulŭ de acte obvenìente în referinţele vieţei socialĭ—se póte întrebuinţa cu multŭ folosŭ de cătră preoţĭ, învĕţătorĭ şi alţĭ cărturarĭ românĭ. Preţulŭ 1 fl. 10 cr.

Nu mĕ uita. Colecţiune de viersurĭ funebralĭ, urmate de iertăciunĭ, epitafiă ş. a. Preţulŭ 50 cr.

Carte conducĕtóre la propunerea calculărei în scóla poporală pentru învĕţătorĭ şi preparandĭ. Broş. I. scrisă de Gavrilŭ Trifu profesorŭ preparandialŭ. Preţulŭ 80 cr.

Cele mai eftine cărţĭ de rugăciunĭ:

Mărgăritarulŭ sufletului. Carte bogată de rugăciunĭ şi cântărĭ bisericescĭ fórte frumosŭ ilustrată. Preţulŭ unui esemplarŭ broşuratŭ e 40 cr., legatŭ 50 cr., legatŭ în pânză 60 cr., legatŭ mai finŭ 60, 80, 90 cr., 1 fl., în legatură de luxŭ 1.50—2.50

Miculŭ mărgăritarŭ sufletescŭ. Cărticică de rugăciunĭ şi cântărĭ bisericescĭ — frumosŭ ilustrată, pentru pruncii scolarĭ de ambe secsele. Preţulŭ unui esemplarŭ broşuratŭ e 15 cr., — legatŭ 22 cr., legatŭ în pândă 26 cr.

Cărticică de rugăciunĭ şi cântărĭ pentru pruncii scolarĭ de ambe secsele, Cu mai multe icóne frumóse. Preţulŭ unui esemplarŭ e 10 cr.; 50=3 flor.; 100=5 fl.

Visulŭ Prea Sântei Vergure Maria a Născĕtórei de D-deu urmatŭ de mai multe rugăciunĭ frumóse. Cu icóne frumóse. Preţulŭ unui esemplarŭ spedatŭ franco e 10 cr., 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isusŭ Christosŭ. Preţulŭ unui esemplarŭ legatŭ şi spedatŭ franco e 15 cr.

Tipografia A. MUREŞIANU Braşovŭ.